

FOMENT DEL VOLUNTARIAT SÈNIOR A LA COMARCA DE L'ANOIA

DIAGNOSI DEL VOLUNTARIAT A L'ANOIA

Sessió de treball amb membres d'entitats

Igualada. 26 d'octubre de 2011

1. PRESENTACIÓ

Emmarcada en el procés participatiu per a l'elaboració de las diagnosi del voluntariat de l'Anoia, que forma part del Pla de Foment del Voluntariat Sènior, el passat 26 d'octubre es va fer la sessió de treball amb els membres d'entitats, de 18:00 a 20:00 hores al Consell Comarcal de l'Anoia.

Els objectius d'aquesta sessió van ser els següents:

- Presentar el Pla de Foment del Voluntariat Sènior a la comarca de l'Anoia.
- Fer una reflexió conjunta en clau de diagnosi sobre la situació actual del voluntariat sènior a la comarca, caracteritzant l'oferta i la demanda de voluntariat sènior a la comarca i apuntant possibles línies d'actuació.

A la sessió hi van assistir:

1	Ateneu Igualadí de la classe obrera	Francina	Cirera	
2	Grup de Voluntariat de la Fundació Consorts Guasch Residència d'Avis de Capellades	Glòria	Fité	Guarro
3	Càritas Arxiprestal	Joan	Farrés	Florensa
4	Fundació Sociocultural Atlas	Sílvia	Romeu	Garriga
5	APINAS	Anna	Uroz	
6	Baula, moviment de cooperació	Anna	Uroz	
7	ARMPA	Jéssica	Ruiz	Martínez
8	Xarxa	Dolors	Paredes	
9	ACAPS (Associació Catalana d'Amics del Poble Sahrauí de l'Anoia)	Joan	Díaz	
10	Mans unides d'Igualada	M Dolors	Mateu	Vives
11	FAP	Gemma	Moncunill	Posada
12	Agrupament Escolta Torxa	Marc	Talavera	
13	Grup de falcons de Piera	Núria	Albiol	
	Grup de falcons de Piera	Lluís	Vallès	

L'informe que teniu a les mans recull les aportacions i les conclusions de la sessió de treball.

2. METODOLOGIA

La sessió es va iniciar amb una breu explicació del projecte de Foment del voluntariat sènior a la comarca, així com del procés participatiu i de l'objectiu de la sessió.

A continuació es va iniciar el procés de reflexió. Un primer moment es va dedicar a fer les presentacions dels assistents. Per fer-ho, es va fer una ronda en la que cada persona es presentava.

Un cop fetes les presentacions, es va iniciar la reflexió en grup recollint idees respecte “què és ser voluntari/a?”. En la primera part l'objectiu era conèixer quin concepte hi ha del voluntariat entre les entitats de l'Anoia.

La segona part de la reflexió tenia com a objectiu fer una anàlisi de les fortaleeses i les febleses dels voluntaris i voluntàries sèniors i de les entitats que gestionen voluntaris/es de l'Anoia. Per fer-ho el dinamitzador va presentar les idees sorgides de la sessió amb gent gran per contrastar aquestes aportacions i enriquir-les.

Finalment, es van recollir propostes de quins elements cal tenir en compte a l'hora d'organitzar i fomentar el voluntariat sènior.

La sessió va finalitzar amb una explicació de la continuïtat del procés i agraïnt l'assistència i les aportacions realitzades.

[Fotografies de la sessió](#)

3. RESULTATS

Concepte de voluntariat

- Què és ser voluntari/a?

Manca d'ànim de lucre

- En una acció de voluntariat no hi ha ni una motivació econòmica ni de col·locació laboral.
- El voluntari/a no mira pel "cost" de la seva acció, perquè ho fa perquè vol.

Ajuda als altres

- És oferir el temps d'una persona per ajudar als altres.
- En ocasions hi ha una inquietud moral vers els altres.
- Es reconeix la tasca del voluntari pels seus propis actes i beneficis que genera en els altres.

Enriquiment personal

- Suposa realitzar una acció altruista, on el voluntari/a, obté un enriquiment personal i una satisfacció moral, però que en molts casos no es busca però es troba.
- L'acció de voluntariat genera una satisfacció per sí mateixa.
- Comporta realitzar una activitat per sentir-se útil ajudant als altres.
- El voluntari/a normalment fa una tasca motivadora per si mateixa.

Compromís

- Implica una responsabilitat social vers els altres.
- El voluntari/a adquireix un compromís amb les accions que porta a terme i les persones beneficiàries.

Límits del voluntariat

- Cal distingir entre un soci/a i un voluntari/a, tot i que en ocasions la mateixa persona realitza les dues “tasques”, això depèn molt del tipus d’entitat. Però en general el soci/a és la persona que paga una quota per formar part d’una entitat, i potser, rebre alguna contraprestació, mentre que el voluntari ofereix el seu temps sense rebre cap altre gratificació que la seva satisfacció personal.
- Fer de voluntari/a implica assumir una relació d’igual a igual amb la persona que es beneficia de l’acció del voluntari/a, en la mesura que no hi ha una relació jeràrquica.
- El voluntari/a no hauria de ser algú que substitueix una tasca remunerada, tot i que en ocasions la línia que divideix l’activitat professional i la voluntària és molt fina.

Punts forts que faciliten el foment del voluntariat sènior a la comarca de l’Anoia:

- Els voluntaris/es:

- Hi ha acord en que hi ha **molta gent gran que vol col·laborar** i ajudar a altres persones que ho necessiten.
- També es destaca que la gent gran és un gran actiu, perquè **pot aportar la seva experiència, els seus coneixements, la seva atenció i la seva capacitat organitzativa.**
- També és reconeix que moltes d’aquestes persones sèniors també **tenen formació** en temes de voluntariat.
- Es reconeix que en general la gent gran té **dedicació i disponibilitat**, perquè no ha de treballar i disposa de més temps lliure.
- S’afegeix que hi ha molta **gent gran molt útil i activa**, i que en molts casos encara són joves, estan bé físicament i tenen energia.
- Finalment, s’apunta que el voluntariat sènior **està lliure de “segones intencions”** en el sentit que no persegueix una remuneració o una col·locació professional futura.

- **Les entitats:**

- Hi ha acord en **que ja hi ha força entitats** que realitzen activitats amb voluntaris. Tot i que es destaca que a Igualada hi ha molta activitat però a la resta de municipis de l'Anoia no tanta, amb alguna excepció.
- També es valoren les **entitats que realitzen una tasca de formació** dels seus voluntaris/es.
- Així com aquelles que disposen d'un **document d'acollida** a l'entitat i a la tasca del voluntariat.
- Es destaca que a l'Anoia **es realitzen moltes activitats amb voluntaris/es**, i gràcies a ells s'han pogut desenvolupar moltes activitats, com per exemple: voluntaris per la llengua (on moltes persones ajuden a aprendre català); a l'Hospital també s'han realitzat tasques per visitar malalts; la Festa de Reis; la Mostra de Teatre a través de la Xarxa, etc.

- **Més enllà de les entitats i els voluntaris/es:**

- Es destaca que amb el nou context polític i econòmic el moviment del voluntariat es tornarà a veure reforçat perquè és més necessari que mai. Es percep una **major receptivitat institucional i més necessitat** de cobrir mancances socials.

Punts febles que dificulten el foment del voluntariat sènior a la comarca de l'Anoia:

- **Els voluntaris/es:**

- Hi ha acord en que cal tenir en compte que entre el col·lectiu de gent gran hi ha persones que poden tenir alguns **condicionants o limitacions** de mobilitat, degut a l'edat, però que també que hi ha moltes persones de 60 i 65 anys que encara estan molt bé físicament i tenen molta energia.
- També s'assenyala que hi ha algunes persones que els **manca formació** genèrica o específica respecte la tasca del voluntari.
- S'observa que hi ha un **gran desconeixement per part de la gent de les entitats** que realitzen accions amb voluntaris.
- Però a més **no se sap on adreçar-se** si algú vol realitzar alguna tasca de voluntariat.

- Finalment s'afegeix la idea que, en general, hi ha una certa por o **reticència a “sentir-se lligats”**, és a dir, a establir un compromís ferm amb l'acció que realitzen, especialment des del punt de vista de la continuïtat (dedicació).
  - També s'observa que hi ha **diferències entre els voluntaris/es que realitzen activitats de manera individual o en grup**, i això condiciona el tipus de voluntari/a i motivacions.
- **Les entitats:**
- En primer lloc, es constata que la realitat del teixit associatiu de l'Anoia és molt diversa, **hi ha entitats molt organitzades i altres amb poca estructura i capacitat**. També hi ha diferents graus de compromís i tipologies d'entitats i això condiciona la seva capacitat per gestionar projectes i voluntaris/es. Hi ha entitats que són un “grup d'amics” i tampoc tenen la intenció de créixer o canalitzar demandes de voluntariat, i hi ha altres que requereixen d'aquests voluntaris/es. En el primer cas, resulta difícil pel voluntari nouvingut integrar-se al grup, perquè aquest ja està molt cohesionat.
  - Es constata que hi ha **entitats que no asseguren** als seus voluntaris/es, però poc a poc això es va corregint.
  - Finalment, s'assenyala que **en ocasions és difícil saber quin tipus de tasques són remunerades i quines no**. Fins i tot, hi ha casos en que una acció és retribuïda i una igual no. En aquests casos, les entitats han de fer un esforç per establir criteris que argumentin la decisió final.
- **Més enllà de les entitats i els voluntaris/es:**
- Hi ha acord en que el **desequilibri territorial** és un repte per gestionar el voluntariat a nivell comarcal.
  - S'observa que la realitat de l'Anoia és molt diversa, i **la grandària dels municipis condiciona força**. Així, mentre que a Igualada hi ha moltes entitats i moltes possibles alternatives de voluntariat als municipis més petits hi ha poques entitats i accions a desenvolupar amb voluntaris/es.
  - També s'assenyala que **l'administració “no acaba de creure” en les entitats**.

- Finalment, s'està d'acord en que **costa conèixer les necessitats** de les persones que requereixen ajuda.
- També s'està d'acord en que no ajuda el fet de **no disposar d'un espai de referència** on pugui anar tota persona que vol fer de voluntari/a.
- En canvi, no s'està d'acord en que la manca de campanyes de difusió i sensibilització respecte el voluntariat condicionin gaire, perquè es considera que **no val la pena fer campanyes genèriques sinó que és més efectiu fer demandes de voluntaris concrets** quan ja hi ha un projecte clar.

Propostes per fomentar el voluntariat sènior a la comarca de l'Anoia?

- Espai de referència:

- S'observa la conveniència de disposar d'un espai de referència que centralitzi tota la informació entorn el voluntariat de l'Anoia, tant de les entitats que requereixen de voluntaris per desenvolupar accions, com de les persones que volen fer de voluntaris/es. Pot ser una Oficina de Promoció del Voluntariat o un altra cosa. Aquest espai hauria de poder canalitzar les demandes tant d'entitats com de voluntaris i ser un espai de referència per a tots dos.
- L'objectiu fonamental d'aquest espai seria posar en contacte les entitats amb els voluntaris/es. Caldria disposar d'una base de dades, de les entitats i dels voluntaris/es.
- En tot cas, aquest espai centralitzat hauria d'estar connectat amb totes les entitats via intranet perquè aquestes poguessin anar actualitzant les seves informacions i agilitzar la comunicació.
- Estaria bé disposar d'una "Borsa de voluntariat". Però el servei hauria de poder generar una fitxa que permetés filtrar i canalitzar correctament els diferents voluntaris/es potencials.
- Des d'aquest punt també es podrien impulsar formacions.
- Seria interessant que des d'aquest espai de referència hi hagués capacitat per ajudar a donar forma o formalitzar iniciatives que ja estan en el territori, o fins i tot, cobrir els buits que es detectin, en el sentit de poder desenvolupar projectes en àmbits on s'identifiquin necessitats no cobertes i voluntat de persones en col·laborar.

- **Les entitats:**

- Tot i això, es destaca que a nivell territorial haurien de ser les mateixes entitats les que exercissin de referents en cada municipi. En aquest sentit, es podrien identificar unes entitats de referència que exercissin d'entitats satèl·lit (antena) on la gent es pogués adreçar i preguntar i disposessin de la informació. Això es podria fer a través d'una entitat, els mateixos casals o les parròquies.
- En tot cas, es valora com a fonamental que les entitats puguin generar demandes concretes.
- Les entitats també haurien de ser capaces de definir les tasques concretes que hauria de realitzar el voluntari/a, i el perfil de voluntari/a que requeririen. També haurien de saber diferenciar entre els serveis que requereixen de professionals i els que requereixen de voluntaris.
- Les entitats també haurien de comprometre's a assegurar els seus voluntaris/es, encara que sigui a través d'assegurances no nominals.

- **Més enllà de les entitats i els voluntaris/es:**

- També s'hauria de generar algun tipus de compromís entre els voluntaris/es i les entitats, en algun cas de tipus genèric, i en d'altres més concrets. Però en tot cas, seria convenient realitzar un "contracte" que concreti les responsabilitats de les parts, l'entitat i el voluntari/a.
- També es podrien editar materials de suport al voluntariat o guies informatives.
- Els referents polítics i tècnics municipals també haurien de tenir un paper actiu en aquest projecte, aportant coneixement del territori, identificant necessitats i organitzant projectes on els voluntaris/es puguin tenir un paper actiu.
- Des de l'administració també s'hauria de creure més en les entitats i el seu paper, sense que això impliqui eximir a l'administració pública de les seves responsabilitats.
- Finalment, s'assenyala que estaria bé realitzar un reconeixement de la tasca dels voluntaris/es, posant en valor el seu paper, i explicitant els beneficis que ha generat la seva tasca.

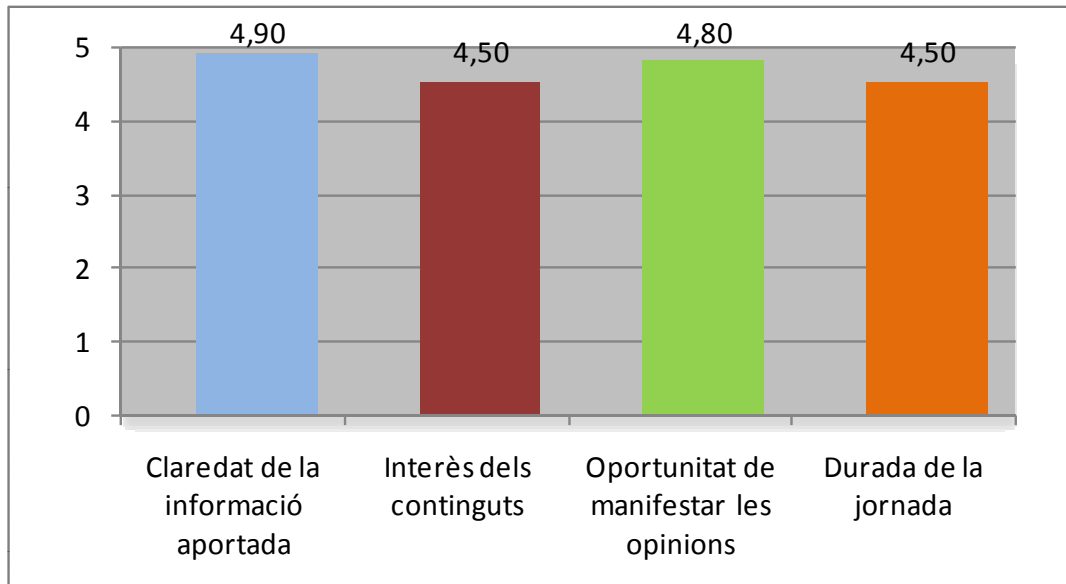

4. VALORACIÓ

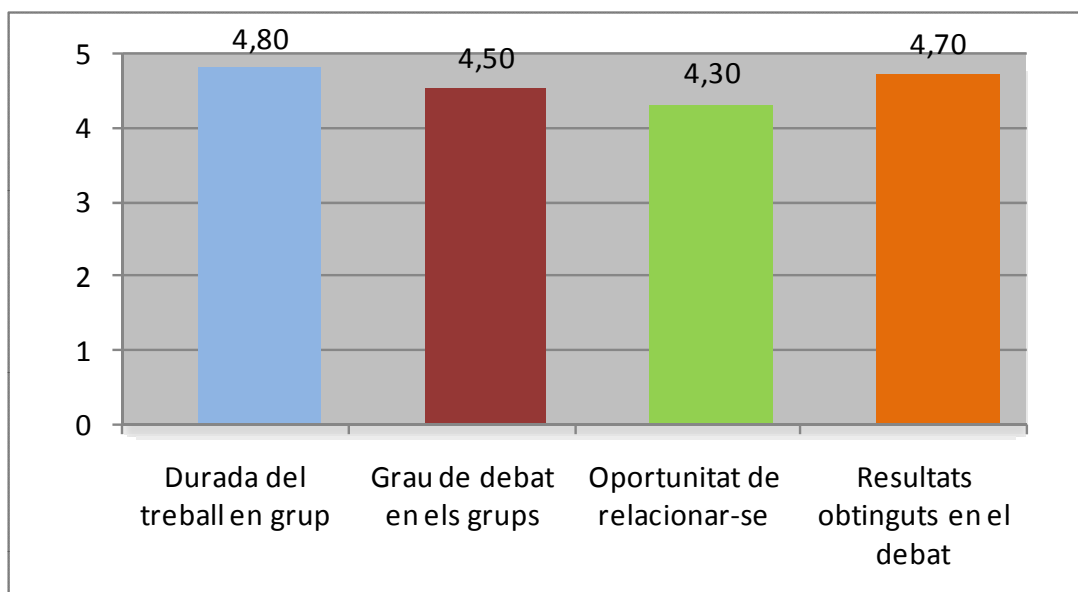

Els participants assenyalaven amb una x el grau de satisfacció de l' 1 al 5 respecte cadascun d'aquests ítems (1 seria gens satisfet i 5 seria molt satisfet)

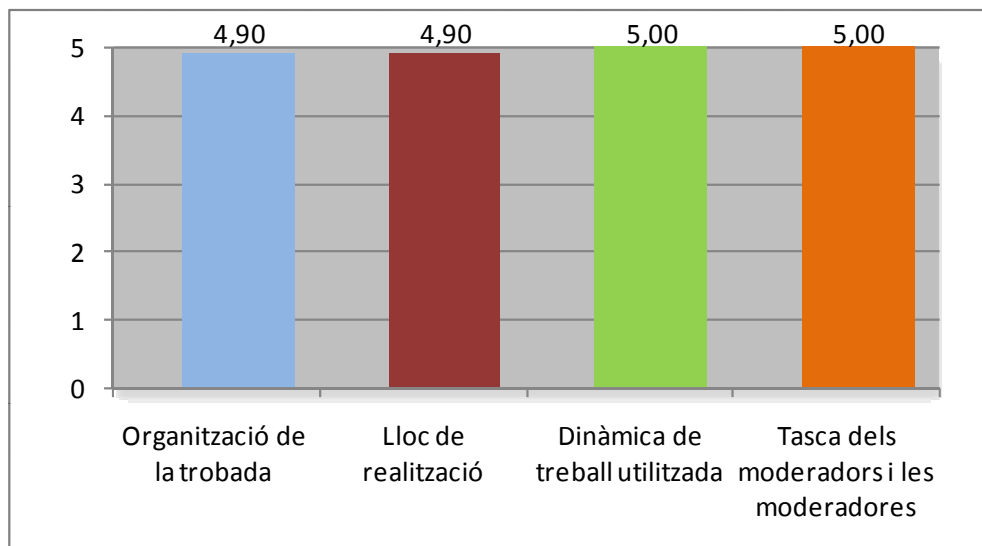
VALORACIÓ GENERAL DE LA JORNADA

VALORACIÓ DEL TREBALL EN GRUP

VALORACIÓ DE L'ORGANITZACIÓ

COMENTARIS REFERENTS A LA SESSIÓ

El més positiu de la jornada ha estat...

- L'intercanvi d'idees.
- Escoltar opinions, posicions i realitats d'altres entitats. I l'objectiu de la trobada, que és molt interessant.
- El tema sènior.
- La trobada amb altres entitats.
- Poder aportar idees.
- Tot en general.
- El coneixement sobre el voluntariat.
- Que s'hagi fet.
- L'aportació de tots.
- Érem entitats molt diferents Opinions molt diverses.

El que menys m'ha agradat ha estat...

- Res.
- Res. M'ha agradat gairebé tot.
- He trobat a faltar altres entitats de la comarca.
- Poca participació de comarca.

No vull marxar sense dir que...

- M'ha agradat.
- Esperem que aquest projecte tiri endavant, trobem les vies de comunicació adequades amb el voluntariat.
- S'ha de continuar amb aquestes iniciatives.
- Estic satisfet de la reunió.